

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA RELATIVA A GESTIÓ I RECAPTACIÓ EN MATERIA TRIBUTÀRIA

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 18 d'agost de 2021, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava la seva disconformitat amb la gestió de la tramitació del canvi de titularitat de l'impost de béns immobles (IBI). L'anterior titular era la usufructuària de l'immoble i va morir el dia 21 de desembre de 2020.

Explicava que va acudir a diverses cites presencials per tal de realitzar el tràmit i se'l va informar que el període impositiu de l'impost es correspon amb l'any natural i que es merita el primer dia de l'any.

Per això, el canvi de titularitat no es podia materialitzar fins al gener de l'any 2022, any en el que hauria d'efectuar el pagament de l'impost en la seva totalitat i sense fraccionar. La nova domiciliació amb fraccionament tindria lloc l'any 2023.

D'altra banda, el dia 21 de juliol va acudir presencialment a les oficines de l'IMH per demanar el canvi de domiciliació bancària i poder cancel·lar el compte de la difunta titular anterior. Un cop acceptada l'herència, no hi havia motiu per mantenir-lo actiu. El treballador municipal que el va atendre el va informar de la impossibilitat de modificar la domiciliació bancària.

El promotor de la queixa mostrava la seva disconformitat amb la gestió del tribut, tant pel que fa als efectes de la meritació de l'impost, com pel que fa a la impossibilitat de fer efectiu un canvi de domiciliació bancària.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinat el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'Institut Municipal d'Hisenda per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

Aquesta resolució s'emmarca dins el compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, d'acord amb la Mesura de Govern sobre l'Estratègia d'Impuls de l'Agenda 2030. Concretament, es relaciona amb l'objectiu 16, **màxima eficàcia i responsabilitat envers la ciutadania**.

David Bondia Garcia

En data 26 d'agost de 2021, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

En data 14 de desembre de 2021, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. A la resposta de l'IMH s'informa dels protocols de domiciliació de rebuts i de la meritació de l'IBI.

CONSIDERACIONS

L'IBI està regulat als articles 60 a 77 del *Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel RDL 2/2004, de 5 de març* (TRLRHL). L'article 75 diu que aquest impost es merita el primer dia del període impositiu i aquest coincideix amb l'any natural.

Així, la persona titular de l'immoble a 1 de gener és qui ha de pagar la totalitat de l'impost, encara que posteriorment es produeixi la transmissió del bé. La nova persona propietària **l'ha de pagar a partir de l'any següent a la data d'adquisició.**

Pel que fa les transmissions patrimonials *mortis causa* (herències), la hisenda municipal actua de la mateixa manera que per a la resta de transmissions. Però, en aquests casos, cal que tenir en compte que l'acceptació de l'herència té efectes retroactius i, per tant, el nou titular del bé immoble ho serà d'ençà de la data de la defunció.

D'altra banda, quan es comunica la transmissió d'un bé efectuada en un exercici anterior, s'ha de fer la següent gestió tributària: canvi de titular i liquidació de l'exercici corrent. En cas que s'hagi pagat algun import incorrectament a nom de l'anterior titular s'haurà de demanar la devolució, atès que no es poden compensar imports corresponents a titulars diferents.

Un cop fet el canvi de titular de l'impost de béns immobles, el sistema **no permet fer cap esmena de la domiciliació bancària de la persona difunta.**

També convé recordar que l'IBI es gestiona a partir d'un padró que l'Ajuntament confecciona anualment a partir de la informació proporcionada per la Direcció General del Cadastre, que depèn de l'Administració de l'Estat. El padró és un cens en el que figuren els béns immobles, els seus subjectes passius (persones propietàries, usufructuàries, etc..) i els valors cadastrals corresponents.

Seguint la doctrina fixada pel Consell Tributari (òrgan d'assessorament i control de l'Ajuntament de Barcelona especialitzat en matèria de gestió, recaptació i inspecció dels ingressos de dret públic), **quan es produeix un canvi de titularitat, sempre es gira el rebut pel qual es liquida l'impost, fent constar que es tracta de la primera vegada que la persona obligada apareix al padró de l'IBI. D'aquesta manera, es garanteix el coneixement del contribuent de la seva nova obligació.**

David Bondia Garcia

Les liquidacions no es poden domiciliar quan la persona obligada consta per primera vegada al padró.

Les persones contribuents que es troben en una situació econòmica financera que els impedeix transitòriament fer el pagament tenen la possibilitat de sol·licitar el fraccionament del pagament del rebut de l'IBI en terminis:

- Si el fraccionament del rebut de padró anual se sol·licita dins del termini de període voluntari, no comportarà el pagament de l'interès legal de demora pel fraccionament.
- Quan es tracta d'una liquidació per primera vegada a padró o se sol·licita fora del termini voluntari, el fraccionament del rebut comporta el pagament de l'interès legal de demora pel fraccionament, que per a l'any 2022 és del 3,75%.

Exposat com funciona, en termes generals, la gestió de l'IBI, procedim a continuació a analitzar el cas que ha estat objecte de queixa.

La causant va morir en data 21 de desembre de 2020. El canvi de titularitat de l'immoble a favor de les persones hereves consta realitzat als fitxers informàtics de l'IMH en data 26 de maig de 2021. Per tant, la transmissió del bé es va produir després de l'emissió del padró de 2021, que ja havia sortit i s'estava pagant a nom de la persona difunta.

Per tant, l'any 2022 serà la primera vegada que el nou titular de l'immoble figura al padró de l'IBI i, en conseqüència, és a 1 de gener de 2022 quan s'ha emès la liquidació de l'impost a nom seu.

A partir d'aquest moment, el nou titular, si vol domiciliar a un compte bancari els **futurs exercicis**, haurà de fer un alta de domiciliació bancària. A partir d'aquest moment, l'impost es pagarà en quatre terminis, segons el calendari del contribuent que es publica de manera anual.

Aquesta institució considera que, tenint en compte la informació municipal facilitada, no s'aprecia una actuació administrativa irregular, atès que s'ha donat compliment a la normativa que regula la gestió del tribut.

Tanmateix, és cert que **quan es realitza una transmissió d'un immoble amb motiu de la defunció del seu anterior titular es dona una situació de concurrència de la liquidació del tribut meritat al començament de l'exercici de l'any corrent i una altra, per la totalitat, liquidada a càrrec del nou subjecte passiu, el beneficiari de la transmissió**. En aquest cas, si s'ha pagat algun import incorrectament a nom de l'anterior titular és el nou qui ha de demanar la devolució.

Aquesta Sindicatura és conscient de la complexitat tècnica de la gestió de l'impost. Per aquest motiu, vol recordar que **una bona administració ha de preveure mecanismes per simplificar les actuacions d'aplicació dels tributs**, com és el cas de les formes de pagament. En particular, caldria facilitar el màxim possible aquells tràmits que hagin d'efectuar les persones contribuents per elles mateixes.

David Bondia Garcia

Així mateix, és convenient que, a més de l'assistència personalitzada als obligats tributaris, aquests disposin d'una informació clara, precisa i amb un llenguatge entenedor i adequat que els hi faciliti tant l'exercici dels seus drets com el compliment dels seus deures tributaris.

Una actuació d'acord amb els principis d'eficàcia i eficiència comporta que es puguin evitar tant les situacions de conflictivitat no volgudes com els problemes que aquestes situacions poden generar a la ciutadania i a la pròpia administració.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la *Carta Municipal de Barcelona* i el *Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona*, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda ha estat ajustada a dret.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Recomanar a l'Institut Municipal d'Hisenda** que, en els casos de transmissió d'immobles, estudiï la possibilitat d'implementar un nou procediment que eviti les situacions de coincidència en el temps de dues liquidacions de l'IBI sobre el mateix bé immoble.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i, del seu contingut, s'informarà la persona interessada.